

1 Timoti

Pâlanj Timoti egat zapat meluwan nejanj kumti saye

Pâlanj zapat meluwan kapi kuye yangut sekamanj nen kuye. Zapat meluwan notnanj kuknangat tapmeliwen ke eganj dapmelange mka ma msat dende keyet kumindadananj. Âpme Timotiyet kuin kapi zapat meluwan an kwepgat kuye yangut zet keyet kenanj tazin ke am sambe nep makumti winde titiyelen. Pâlanj mka katiknan ku tati zapat meluwan kapi kuye yek; eganj zupman mamti kuye.

Timoti ek Pâlanj mulup annanj mtetime mulup ilitsakwep mmebun. Timotiyet mamanj Zuda mangeengatananj âpme bipmanj Glik an (Nembayelen Muluwin 16:1). Pâlanj Kawawangalen Zet Zapat Dolaknanj Penanj nejanj timegeen Timoti nâmkinjpepe aige (Nembayelen Muluwin 14). Bangat Pâlanj ekmak mamayelen ombempeye (Nembayelen Muluwin 16). Pâlanj Timoti peme iknjak mepmamti mulup mge keyet zemgwatananj zet kapi kumsaye. Iknjak zempeme dapmelange tunjuwinan mamti mulup mimiyelele msaye. Mulup annanj tototat zigok tatagalen zet sekam iknjak iknjak ke zemâtâtât mulup omba penanj mge.

Zet noteknanj temanj kapigoganj 1 Timoti zapat meluwan kenan talip:

1:1-11 Zet yanjbemti zenzeyelen zet

- 1:12-17 Pâlañ Kawawañgalen keñ taoletnañ ek-
magen wemsaye keyet zetnañ zeye
1:18-20 Yañañ eneyet añkenoo zet ke zemâge
2-3 Dapmelañge indikdamuñ mimiyeleñ
zemâtâtât zet
4 Ekñen am zemyuñguñgu omba mamip
ekñenmak set zigoset zemusuwewet
mimiyeleñ zet
5:1-6:2 Am mañge ikñak ikñak dapmelañge
kweggat tuñguwinan talip ekñenmagen
mulup mimiyeleñ zemâtâtât
6:3-19 Mama mimi yuñguñguñañ omba
weyayañgalen zemâtâtât zet
6:20-21 Zet zemdelañ zenze zet

¹ Kawawañ Añgalalañ ma Zisas Kilais egat nin mawebenup. Egat mulup an neñ mamti egalen Zet Zapat Dolakñañ Penañ zempalakñañ bembeyelen nâmti nakumtetiwan.

² Timoti, neñ gâgât meluwan kapi kumgayap. Geñ nâmkĩpepeen nemun penañ benik. Kogogapmti Kawawañ Bipm ma Zisas Kilais ningat Amobotnañnañgalen keñ taolet ma añañgogot ma keñ sewakñañ geñmak tatagalen nâmti dunduyap.

Pâlañ Timotiyet zet kilom zemyuñguñgu an ekñengat ekseseyet zein

³ Âpme neñ Masedonia msalen mesât mti kapigok apitilim gewan, “Geñ Epesa tati am notnañ am zet katnañ dâsuki sakam igak igak tadiindop ekñen ke zemkulumindewanik.”

4 Geŋ ekŋen bemzet dâsuki ma gulu-galakŋineyet kwilin etaŋ omaiŋ maiŋ tapmip ke penaŋepiŋ keyepmti zemkuluminde. Set keboŋ keyaŋ Kawawaŋmagen nâmkŋipepeyet setnaŋ ku manzuluzin. Âmandanda setnaŋ etaŋ manzuluzin.

5 Neŋ golaŋ zet yaŋaŋ kapigok in mimiyet nâmti zeya, in gogot dopdop mbep. In gogot ke keŋ kwetetepmanengatnaŋ kobe ma nânânjin kileŋ mamaip kemagengatnaŋ yek ma Kilaismagen nâmkŋipepe tuwat tuwat palen mamaip kemagengatnaŋ ku kobe.

6 Am notnaŋ ekŋenaŋ zet zeyap ke bamkumpemti selin myuŋguŋpemti kopa zelen gwidikbien.

7 Ekŋen zii zet Mosesiyaŋ Kawawaŋmagen titiŋaŋ keyelen an zikat indanda igagen kwakwa-galen mamip keyaŋgut ekŋenaŋ zelin tazeip ke yaŋaŋ ku nâmti keyet windaŋaŋ mamip.

8 Yaŋgut nin nânup zii zet teŋ mamâti mip beme keyaŋ dolakŋaŋ mambein.

9 In pigok penaŋ nâit, zii zet sambe kewan am teŋgat yek. Kelak am zii zet ku mamâlip ma am keŋ katik ma Kawawaŋgat ku manâme mozin ma ayomtoŋ ma am eseseninpiŋ ma Emetak Teŋ ku mamâlip ma am mambiwine maindome gakip ma am notnaŋaŋ am sambe maindome gakip,

10 ma animbi set kileŋ mama ma anaŋ anaŋaŋ timambet wewe ma imbiyaŋ imbimak timambet wewe ma amnaŋ am nolin kambutiti ma am dâsukitoŋ ma am nolinaŋgat zet dâsukiyet zemkatikbembe ma Kilaisiyelen dapmelange

mama mimiñnañ zet katnañ penañ tazin ke ku mamâlip ekñen keyelen.

¹¹ Zet katnañ penañ am zikat indandayelen ke ilak Zet Zapat Dolakñañ Penanen Kawawañañ mamsokbein. Ke Kawawañañ neñ zempalakñañ bembeyelen nañge. Zet keboñ keyañ Kawawañ pmbenañgat windenañ dolak dolakñañ keyet sesewatpepeyelen diindom zikat ndamamm.

Pâlañ Kawawañgat pmbenañgat wisikñ zein

¹² Neñ mulupmnañgat winde Kilais Zisas Amobotnañnañ manaingapm wisikñ penañ zeyap. Egan neñ mulupman ke ñep mbap e nângeyepm name mulupman ke mamiyap keyepm egan neñ ombemneñge. Neñ keyet wisikñ zeyap.

¹³ Neñ penañ egat eweñañ ku nâmkijpempti egat bekañañ zewan ma amñañe sisipeñpeñ mimiñdewan ma kwelat kumpempti kwileki tapmiyap ke ku nâmtiyepm mbanañgut Kawawañañ neñ añañalañ gogot mneñge.

¹⁴ Kogok tapmnepema ningalen Amobotnañ ek neñ keñ taoletnañ bemisisikñañmak bem mnemti nâmkijpepe ma gogot mimi keyet yañañ Kilais Zisasmagen tusumneñge.

¹⁵ Zet kapi penañ sukwep keyepmti neñ manâyawen am sambeyañ kapi nânâyelen Zisas Kilaisiyañ msalen toti am yom toñañ nin timkwatndeye. Ninmagengatnañ nâgât yomnañ am sambe sebemindein.

¹⁶ Keyañgut Kawawañañ nâgât añañalañ gogot mge ewan Kilaisiyañ neñmagen mulup mge e sepsepnok keyepmti am yomton ekñañ ke ekti

nâwep ek an sewakñañ. Kogogapmti notnañan ñep kapi nâmti mama kanzizit Kawawañmagen tiwep.

¹⁷ Mama katikñañgalen Amobotnañ ku gakikiyelen ma amnañ ñep ku gigigalen. Geñ Kawawañ kwewetañ mamanan. Amnañ Geñ eksemgemti sesewatgepen mamti mamambep. Ke penañ sukwep mgañgayelen.

¹⁸ Timoti, nâmkijpepen nemun benik keyepmti neñ apitilim gesowap kapi mbanik. Eweñan geñ Kawawañgalen anañ muluwen gesâti ekñañan gâgât Zet Zapat Dolakñañ Penañ zemkawañ bembeyelen Emetak Teñañ nâmbiliwepme weme ombemgeye keyet zemgwatnañ mgewien. Keyet Amobotnañgalen muluwen geñ zedañ an kasayen dolakñañ maân keboñ bemti âwanik.

¹⁹ Mti nâmkijpependi katikñañ bemti tapme keñdi damuñ mmane kwetetepmañ tabe. Am notnañ ekñañan keñin damuñ mme kwetetepmañ ku tage keyepm nâmkijpepenin kwalepme delañ zeme kilen mekobien.

²⁰ Ekñañmagengatnañ an zut Aimenias ma Aleksandia egelañ sepem kekok mbun. Ege-lañ ñoktik dolakñañ kapigok ku tiwungapmti neñ eget Sadangat betnan bemidema nukñañ omba idame keyañ idamukulem mme egelañ Kawawañgat zet kwelat ewe ku kuwalup.

2

Sesewatmak mamayelen zet

¹ Zet ñen mobotnañ penañgat neñ apitilingeyap e pigok: Geñ an nâmkĩpepeñinmak ekñen diindomane ekñenañ am sambeyet nâmti Kawawañgat kwileki ñengat teñ dunduwep ma dundundu temakwep mbep. Ma yañkwesieset ma wisikñeset bemti Kawawañgat dundum sawep.

² Msatgalen amobotnañine ma am notnañ mundum temanen talip ekñenañ nin ndadamuñ mme nin sewakñañ ma mamasi palen mamti Kawawañ eksempemti am sambeyañ mama mimi dolakñañ mamnupgat dundum sawanup.

³ Kegok mamnup keyañ Kawawañ Anjalaññ egañ keyet nâme dolakñañ ma ñep bein.

⁴ Kawawaññañ am sambe ikñañgalen zet katnañ penañ ke nâmatâtâgalen manâin ma Egañ am ekñen bekanañinañgatnañ anjalañindendeyet manâin.

⁵ Kawawañ kwewetañ mamain. Mti Kawawañ ma am ningat tuñgupmnan an kwep Zisas Kilais ek an sek tiyeyañ mamamndain.

⁶ Kawawaññañ am sambe ndaañgalalañgalen nâñge ke msokbembeyelen kanañ penañ kopme Kawawaññañ Zisas Kilais am sambe yomengatnañ ndatitiyelen ketalasimpeme koge.

⁷ Neñ yaññañ keyepmti Zisas Kilais egalen mulup an neñ mamti egalen Zet Zapat Dolakñañ Penañ zempalakñañ bembeyelen ma zikat indanda mamayet nâmti zemnemti am Zuda mañgeen ku sokbembeyañ zet penañ ñotekñañ indandayet ma nâmkĩpepeyeyet nâmti zenewien. Zet ke dâsuki yek; neñ penañ sukwep zeyap.

⁸ Keyepmti neñ am Kawawañgalen mulup-

gat kenjin bembenaŋ ekŋengat pigok nâyap, ekŋenaŋ zet zapat pembenaŋgat ondedagen belin time mopme dundusâti nolinangat ŋenzinziŋ ma zekaŋkaŋ mee bamkumpemti dunduwep.

⁹ Ma imbi ekŋengat kegogak pigok nâyap, ekŋen sâk melakandu pembenaŋ miak bewaŋgut ego egoŋaŋmak yek weyaŋti miak bep. Ma ŋok sepem yaŋaŋ yaŋaŋ igak sek mmobotgat ku elenŋewep. Ma elemiak tosaŋaŋ mobotnaŋ golanŋ weyaŋaŋaŋ mee ku miak bep. Ma sâk melakandu tosaŋaŋ temaŋaŋaŋ kwititiŋaŋ sek mmobotgat ke ku miak bep.

¹⁰ Imbi Kawawaŋaŋ masesewatpeip ekŋengat mama mimiŋin elimiak pembenaŋ keboŋ mti mamayet nâmti zeap.

¹¹ Imbi ekŋenaŋ buzak mamti damuŋ ekŋenmagen mulup zigok mimiyet yaŋaŋ mnâmti ekŋengat kandaŋinan mambep.

¹² Neŋ imbi notnaŋ ekŋenaŋ zikat indanda mulup mimiyet ma imbiyaŋ angat mobotnaŋ mamayet ku nâmindeyap; ekŋen buzak tati nânâ etaŋ nâmbep.

¹³ Kawawaŋaŋ Adam kukŋangat mge bam Ewa mme sokbeye.

¹⁴ Adamaŋ Kawawaŋgalen zemkatikbembe ke nânŋeyaŋgut tetimae toŋaŋ imbimageset koti tetimideye ke sukŋaŋ bemti Kawawaŋgalen zet kuluye. Mme imbiyaŋ tetimaemae toŋgalen zet nâmti yom mge.

¹⁵ Keyet Kawawaŋaŋ nâme ŋep beme imbi nâmindame nempa ambebelinan ekŋenaŋ nâmkinipepeŋinmak ma gogolinmak

keñin kwetetepmañ ma weyañti mambep enenogat ekñenmagangatnañ An Anğalalan ke sokbembeyet zenzenañ.

3

An dapmelanđe ñeñañ bembe ekñengalen zet

¹ Zet kapi penañ. An ñeñañ dapmelanđeyelen ñeñañ bembe kwasâgât nâit beme egañ mulup pembenañ penañgat nâin.

² Âpme dapmelanđe ñeñañ bembe ekñeñañ myuñgunğupin mamti imbi kwewetañmak mambe. Egañ ñoktik dolakñañ etañ mâti mama mimiñañ damuñ mbe. Am sambe eksempewep. Egañ am mamananañ notn mimindemti mkañan indewe. Mti an zikat indanda dolakñañ penañ mambe.

³ Egañ tu katikñañ omba nimti keñ kileñ ku mbe. Egañ keñ kasa sakwep ku mbe. Egañ zekañkañpin; keñ sewakñañ palen mambe. Egañ mânepmak bembeyet keñañ temañ ku tabe.

⁴ Egañ imbi nembañane ñep weyañ indikdamuñ mimindewe. Mti nembañane indamusuwet indeme ekñeñañ zetnañ gawepumti dolakñañ eksempewep.

⁵ An egañ imbi nembañane ñep ku maweyañindikdamuñ min beme ek Kawawañgalen dapmelanđe ekñengat ñeñañin tati ñep ku indikdamuñ mbe.

⁶ An nâmkinpepe alakñañ tususuñañ egañ dapmelanđeyelen an ñeñañ ñep ku bembeyet mneti egañ sek mmobot omba min beme ek Sadañgat

zet zemdelanpepe mimiŋaŋ kegogak egaŋ keyet palen mowebe.

⁷ An ke am sambe dapmelange ku bembenaŋ ekŋenaŋ eksempewep mneti ektakalimti Sadanŋalen ankapipilen kume Kawawaŋgalen kwit zapatnaŋ towembemagengat.

*An damuŋ dolakŋaŋ ekŋengalen mama mimiye-
len zet*

⁸ Dapmelanŋayelen damuŋ ekŋenaŋ kogogagak mama mimiŋin dolakŋaŋ mamambep ma ma-
maŋinaŋgat ekseseŋaŋmak mbep ma ekŋenaŋ
wain omba ninipiŋ ma mânepgat eiyakgaleset
mulup ku mbep.

⁹ Ekŋenaŋ Kawawaŋgalen zet katnaŋ penaŋ
zemkawaŋbembenaŋ ke keŋ zutpiŋ atam tabep.

¹⁰ Ekŋen ke kukŋaŋgat yaŋin mekme teŋ
mameŋgut indeme damuŋ mulup mbep.

¹¹ Imbi damuŋ ekŋenaŋ kogogak mama
mimiŋin dolakŋaŋ mambep ma ekŋenaŋ
zekukuŋinpiŋ mamti ekŋenaŋ ŋoktik dolakŋaŋ
etaŋ mâbep. Ma kwitnaŋ kwitnaŋ nâmsemten
mamip.

¹² Dapmelanŋeyelen an damuŋ ekŋenaŋ imbi
kwep esemten wabep. Kegok mti imbinembanjine
ŋep weyaŋti indikdamuŋ mbep.

¹³ An damuŋ ekŋenaŋ mulup dolakŋaŋ mbep
kاتاŋ kwilin mwapme windemak tati Kilais Zisas
nâmkiŋpepenin ŋep sosok zemkawaŋ bewep.

Nâmkiŋpepeyelen zet katnaŋ penaŋ

¹⁴ Neŋ koti gigigalen nâyap ya ku kolap beme
meluwaŋ kumgayap kapi makuwanik.

15 Keyanꝓut sakwep ku kobap beme meluwan kuyawen kapi makumti am nâmkijpepejinmak zigok mamayelen ke zemâtâtindawe. Nin Kawawaꝓgalen nemunamba maꝓge keyet butnaꝓ. Maꝓge keyaꝓ Kawawaꝓ mama toꝓaꝓ egalen dapmelaꝓge temaꝓ ke Kawawaꝓgalen zet katnaꝓ penaꝓ ke bandim mti ekdamuꝓ mamin.

16 Zet katnaꝓ ekꝓen kapiyaꝓ ningalen zet enzilim tazin ke alak msokbemkawaꝓ bein:

Egaꝓ an penaꝓ sosok sokbemkawaꝓ beme am sambeyaꝓ ekbien.

Emetak Teꝓaꝓ egalen yaꝓaꝓ sosok penaꝓ mkawaꝓ bemti zeye, “Kilais ek an teꝓ toꝓaꝓ penaꝓ.”

Âpme ensel ekꝓenaꝓ ekbien.

Maꝓge kataꝓ am sambeyaꝓ kwit zapaꝓnaꝓ meꝓmâpme nâmâpbien.

Msalengalen am sambeyaꝓ ek nâmkijpemâbien ma Kawawaꝓaꝓ kululuꝓen busatnaꝓ keꝓan tetimoge. Nin zet keyet keꝓ zutmak ku mnup. Nin nânuwen zet ekꝓen keyaꝓ penaꝓ sukwep bein.

4

An zemyuꝓꝓuꝓgu notnaꝓgat zet

1 Kawawaꝓgalen Emetak Teꝓaꝓ alak pigok zemâtâti manzein, “Bam am notnaꝓaꝓ nâmkijpepe peme tapme ekꝓenaꝓ zet we bekaꝓaꝓmagangaꝓnaꝓ gawepumti ekꝓengalen zet yuꝓgu yuꝓgu ke an zemyuꝓꝓuꝓguyelen keꝓinan beme am keꝓin omba mamyuꝓꝓuꝓip.”

² Zemzikat indanda keboŋ ke an dâsukiton ekŋenmagengatnaŋ. Ekŋenaŋ, “Nin zikat indanda dolakŋaŋ mamnup” manzeiwaŋgut ke penaŋ yek. Yominaŋgat sakambuk ku mamip ma keyaŋ mme keŋin gakikiŋaŋnok maip.

³ Am ekŋen keboŋ keyaŋ Kawawaŋgalen dapmelaŋgeyaŋ awembiŋ bemti Kawawaŋmak tâtâŋin tazin ke mme mgasik bewe zemti manzemzikat indaip. Ma Kawawaŋaŋ meu zeme sokbeye ke am nâmkŋipepemagaŋ wisikŋ dundum samti nimti zet katnaŋ penaŋ ke nâmatâtâgat zeme sokbembenaŋ ke ekŋenaŋ meu ke ku niniyet manzemkulumindeip.

⁴ Kawawaŋaŋ kwitnaŋ kwitnaŋ sambe mme sokbeye ke pembenâŋ etaŋ. “Mgasik,” zemti ku peme mebegalen. Nenaŋ kwitnaŋ kwitnaŋ tim nsâti Kawawaŋgat wisikŋ zemti nimbe.

⁵ Enenogat kwitnaŋ kwitnaŋ sambe ke Kawawaŋaŋ zetnaŋaŋ zeme sokbeme ekme dolakŋaŋ beme ikŋaŋgat zapat nâmindeyeyet nin timnsâgat wisikŋ zemti dundumsawanup.

⁶ Geŋ zet zemâtâtât timti mâpmanik ke am nodine nâmkŋipepemak ekŋen diindowanik beme geŋ Kilais Zisasiyelen mulup an penaŋ bewanik. Kegok mti giti kogak nâmkŋipem manik ke giŋgiŋ mbanik ma an dapmelaŋgeyelen zemâtâtât mam indanik. Zet katnaŋ tiwananen ke ewe nânâ mulup mamambanik.

⁷ Kegok tati bem zet ke zet katnaŋgat kasaŋaŋ penaŋepiŋ ke bamkumpemti keŋgaleset keyet mulupmaŋ mmamoti nâmkŋipepe dolakŋaŋmak mama ke mmambanik.

⁸ Segeset pembenañ tatatgalen titok titok mambutenup ke zawatpiñ mamayelen mamnup ke ñewanğut keñ butemti nâmkîņpepen kaliñañ bempti mamayelen set ke ma ke mimiyelen ñep penañ. E eneyet egañ penañañ alak msalen kapi maaiknup ma bamgat penañañ kogak aikbanup.

⁹ Zet kapi penañ sukwep penañ. Ke am sambeyañ ilindiñ ñep nâmti nâmkîņpepeyelen.

¹⁰ Nin webembenn Kawawañ mama toñañ ma Anğalalañ Anmagen tazin. Ma am egat manâkîņpewen yomengatnañ matimkwatindein. Nin keyet nâmkîņpempti sek sindem palen mulup katikñañ penañ mti mimiek mamnup.

¹¹ Geñ zet zemâtâtât sambe zemâtâtgayap ke am zemzikat indamane nâmbep.

¹² Geñ pemane an ñeñañ gâgât an zomolim zemti mtogeñgepiñ. Yek, geñ an imbi nâmkîņpepemak sambe ekñengat ñeñañin ma zikat indandañin bempti zet zenzendi ma mama mimindi ma gogot mimindi ma nâmkîņpependi ma mama kwetetepmañ mamandi keyañ sosok tapme ekbep.

¹³ Geñ nâgât damuñ damuñ kan mambaniknok ke windeñañ Kawawañgalen zet dapme-lanğe makumindawanik ma dindom zikat mimindawanik.

¹⁴ Kawawañgalen an ñeñañ belin ñokdan bempti Kawawañgalen zet zempalakñañ bembeyet zemgewien. Mulup ke ku pemane towembe.

¹⁵ Geñ kan katanñ wisatpiñ ke tati mulup alak zeyap ke kakanemuñ mbanik. Kogok mmane mulup mimindañgat penañañ sambeyañ sosok ekmâtâbep.

¹⁶ Geŋ gitangŋat mama mimindi weyaŋti damuŋ mbanik ma am zikat indandandi kogak weyaŋti damuŋ mbanik. Kan kataŋ geŋ kwileki ke giŋgiŋ mti mbanik. Geŋ kogok mbanik beme ku walebaniŋ geŋ mama kanzizilen kwabanik. Mme am zedi manâiwaŋ kogogak ku walebep ekŋenanŋ mamaen kwabep.

5

Am mama mimi kapigoset indatimambep

¹ Geŋ ailip ŋen tetim mesât zet ŋenzinziŋ ku msawanik. Geŋ zet sewak sewakŋaset bipdaŋgat zeweknok dunduwanik. An sipkotem ekŋen kogak dapmeniŋ katnanen indatim mambanik.

² Imbi ilip ekŋengat kegogak mamne zemti sewakŋaset diindowanik ma imbi sipkotem ekŋengat kogak ipmne zemti keŋ kwetetepmanen teŋeset indati mambanik.

Dapmelanŋeyaŋ imbi kwambet indikdamuŋ mbep

³ Imbi kwambet penaŋ nemunambaŋinepiŋ ekŋen ke eksem indewanik.

⁴ Âk imbi kwambet ŋen ek nemunambaŋane ma iŋsokŋaŋne talip beme ekŋenaŋ kukŋaŋgat mukulem ekmagen ma ilinaŋgat mambiwinemagen mbep. Mama mimi sepem keboŋ keyet Kawawaŋaŋ nâme dolakŋaŋ mambein.

⁵ Âpme imbi kwambet keyaŋ igak mame am ŋenaŋ ekdamuŋ ku mamm egaŋ webembeŋaŋ Kawawaŋmagen bemti tambu msa kataŋ dunduduyen mukulem mpepeyelen mayanŋkwesin.

⁶ Âk imbi kwambet ñenan̄ iķņanḡat sekņanḡat tikņan̄ mamâzin elak alik mainanḡut keņan̄ eweņan̄ gakikiņan̄.

⁷ Zet kapi imbi kwambet ma nemunambaņine zemâtâtindame weyaņti mamme am ñenan̄ ku zemkwelat mimindawep.

⁸ Âk ñenan̄ iķņanḡat sipbutnaņ ma mamnotnane ku indikdamuņ min beme egaņ nâmkiņpepeņan̄ iyaņti am nâmkiņpepepiņ ekņengalen bamen tototnaņ penaņ bein.

⁹ Imbi kwambet kwilin kilom timti kwambet maņgeen tususupiņ. Imbi kwambet ekņen kabon̄ kapi indikdamuņ mbep. Kwambet keyaņ an kwewetaņ wawatnaņ ma nup kanaņ 60 bein

¹⁰ ma mama mimiņin notnaņ kapigok ekbep. Egaņ nemunambaņane weyaņti indatim mamkwage. Ma am mamanamaņ indameti mka indaye. Ma sekņan̄ mtoti dapmelange nâmkiņpepeņinmak notnaņgat mulup mge. Ma am nukņanen tapme mukulem mimindeye ma mulup notnaņ pembenan̄ keņan̄an̄ keyet bemti mamkwatan. Imbi keboņgat ekbep.

¹¹ Âk imbi kwambet sipkotem egaņ kwilin dapmelangeyaņ indikdamuņ mimiyelele tususupiņ. Mme ekņenaņ aimbiņ bembeyelen tikņan̄an̄ mandame an wati Kilais bamkumpewepgapmti

¹² ekņenaņ ekmak kukņanḡat tâtâ mbien keyepmti yommak bewep.

¹³ Ekņenaņ kogak kan walaletgalen yaņan̄ mnâmti mka ñengatnaņ mka ñen mamotolip. Kegok etaņ yek, ewe mme bekanan̄ beme dekuku mimi ma nenn nâyap nâyap an damuņnok mulup

zet manzeip. Ma ekñenañ zet ku zenzeyelen ke manzeip.

¹⁴ Keyepmti neñ nâma imbi kwambet sipkotem ekñenañ awembiñ bemti namba indambeti apnemañine ma mkañin ekdamuñ mmambep. Kogok mti weyañ mame am notnañ nâmkijpepepiñañ ningat kwelat ku kuwep.

¹⁵ Eneyet imbi kwambet notnañ ilak set pembeñañ bamkumpemti Sadan mâbien.

¹⁶ Keyepmti dapmelañge imbi ñenmagen imbi kwambet notnañ egat apnemañanemak maip beme egañ indikdamuñ mbe. Âpme dapmelañgeyañ ekñen keboñgat nukñañ pupu yek. Imbi kwambet ñen igak penañ main keboñ etañ indikdamuñ mbep.

Dapmelañgeyañ damuñine indikdamuñ mbep

¹⁷ Âpme an damuñine muluwin dolakñañ mamip ekñen keyet nâmindeme mopme an ñeñañ Kawawañgalen zet zenze main ma an zikat indanda nâmti weyañ indikdamuñ mti eksemindewep.

¹⁸ Kawawañgalen Zet Itnañanen meluwañ mimiñañ kapigok tazin,

“Makau apmañañ wit imenzañme katnañañ bululuñ zem totogalen mulupmañ tapmti meu nsâpmme kañgalemañ bekekekiñ.” *(Zii Zet 25:4)*

Ma sepem kogogak mulup anañ tosañañ ñep titiyelen.

¹⁹ An ñenañ an ñeñañgat ñeñ beluñ beluñ zet ombem zeme nânâpiñ. An zut ma tuk ekñenañ

zet sakam kwep zemti bandim mme nâme penañ bewe.

²⁰ An ñenan yom mme geñ am notnañ ekñengat zikalinan zet msamane an notnañ ekñenañ ekti kingabep.

²¹ Kawawañ ma Zisas Kilais ma enseljene ekñengat zikalinan dindomti ingat zemâtâtât kapi mâti ken ke ken ke ma notn notn katnan betetnañ ku mbep zemti diindoyap.

²² In am Kawawañgalen mulup an winde indandayelen belin ñokñinan bembeyelen abak abak ku mbep. In am yañin nâmâtâtâtpiñ mneti ilin yommak bewepgat eksemti kwetetepmañ mam-bep.

²³ Âpme geñ sek zawat susuk mpeñ mam-nikgapmti tu etañ ninipiñ; wain isikñañ kambakdi mukulem mimiyelen ñep nimbanik.

²⁴ Âpme am notnañgalen yomin ñep sosok eegalen ma yominañgat dopmañ mutumindandayelen sosok matazin. Yañgut am notnañgalen yom bangat zemdelañ zenze kanen sokbeme ekbanup.

²⁵ Sepem keboñagak mama mimi dolakñañ sosok ñep eegalen, ma notnañ sosok penañ ku eegalen ke tetak ku enzilim tabe.

6

Sisiliñ an nâmkijpepemak ekñengalen zet

¹ Am nâmkijpepemak sisiliñ etañ mamip ekñenañ an mobotnañinañgat nâme pembenañ beme mobotnañ talip nâmti eksemindewep. Kogok mme am ñenan Kawawañgat kwizet

buŋamaŋ ma Kilais nâmkijpepeyelen zetnaŋgat ku zeme tobe.

² Ma an mobotnaŋin ekŋen nâmkijpepeŋinmak zemti keyet sisiliŋ mulup an ekŋenaŋ ku mtotindewep. Eksemindemti ekŋengat mulup msâgât ekme nolin nâmkijpepeen tazin nâmti sek bulâlâŋ mulup ku mbep. Sisiliŋ an in an mobotnaŋin Kawawaŋaŋ nâmtikŋaŋ miminden ekŋengat in muluwin windenŋaŋbeŋ mbep.

Mânep milawatgat eyak ku mbep

Zet zeap kapi zemzikat mimindamti keŋin buteme ke mâti mbep.

³ An ŋenaŋ nânâ sakam igagen tazikat indain ma Amobotnaŋ Zisas Kilaisiyelen zetnaŋ penaŋ ke nâme ŋep ku bein ma mama Kawawaŋaŋ nâme dolakŋaŋ mambein zet ke zikat indandaŋaŋ ku mâzin

⁴ an ke belak sekŋaŋ etaŋ mamimozin ma an ke nânâŋaŋ bugan ku tazin. Keŋanen kwitnaŋ kwitnaŋ bekaŋaŋ misik tazin. Egaŋ zet mdândândâ ma zet yaŋaŋ zem guluk gilik omba mamm. Zet mdândândâyelen keboŋ keyaŋ penaŋaŋ kapigok mamsokbein: keŋ kuku mimi, atindândâyet setnaŋ kabembe ma am nolin ŋeniyet manâmbekambein ma an notnaŋgat kwe-lat makun ma

⁵ an ekŋen keboŋ ke zet mmot mtot mti keŋin yuŋgume delaŋ zenzeŋaŋ ma nânâŋinpiŋ penaŋ ekŋenaŋ zet penaŋ bamkumpewien. Mti nâme Kilaisiyelen zapalaŋ mânep milawat sokbemndasem zemti mamip.

⁶ An ŋenaŋ mamaŋanen Kawawaŋaŋ mama mamayelen manâin ke mâti mezin beme keyaŋ

mânep milawatmak mama keyañ sebempein. Ek-magen zigok tasain kelak ñep kemak.

⁷ E zigogak? Nin msalen talak kobenn ya nan mane mesât belak betn mobenbenj mebanup.

⁸ Kegok keyepmti nin meu ma sâk melakandu tatndain beme keyañ nnañgat sepem ñep bein.

⁹ Âk am ñenañ milawatmak omba bembeyelen manâiwanj tetimaemaen sukñañ beme Satangalen kapipilen maindon. Âpme keñin kwilekiki bekanañ ma waleletnañmak keyet tikñañañ bemisikti keyañ indamandame walelet kaliñañ metobep.

¹⁰ E eneyet mânepgat keñ omba bembe ke yom notnañgat ñotekñañ. Notnañ ekñen ke wemindandayelen omba nâmti nâmkijpepenjin katikpeme kilom mekogeyañ bamgat keñ sindem ma nukñañ omba aikindaye.

Pâlañ Timoti mama kanzizitgat yañañ zemzikat sain

¹¹ Timoti, geñ Kawawañgalen an mamanikgapmti kwitnañ kwitnañ keboñ ke eksempemti kunzun mebanik. Geñ teñ mama ma Kawawañgalen mama nâmtikñañ mnen ma nâmkijpepemak mama ma gogotmak mama ma katikñañ bemti tatat ma sewak palen mama keyet giñgiñ mbanik.

¹² Mti nâmkijpependañgat mulupmanj windenañ bemti mbanik. Kegok mmeti giti mama kanzizit tiwanik. Mama mimi kabonj kapiyet Kawawañañ gakumtetime geñ nâmkijpependi am sambeyet zikalinan zemkatik bemane nâmbien.

13 Kawawaŋ kwitnaŋ kwitnaŋ sambe ma-
maŋin maaikindain egat zikatnan ma Zisas Kilais
egaŋ Pontias Paillet egat zikatnanen kingagapiŋ
ikŋaŋgat yaŋaŋ penaŋ zemkatik beye. Egat zikat-
nan geŋ kapi mimiyet zemkatik beyap.

14 Ke geŋ neŋ zemgeya ke gawepumti
mammopmane nnaŋgalen Amobotnaŋ Zisas
Kilaisiyaŋ gilik zemkobe. Gawepumti
tapmopmane am ŋenaŋ geŋmagen keyet yomaŋ
ŋen aiikpiŋ mbep.

15 Kawawaŋaŋ kanaŋ beyeyaŋ tazin kan
beme Kawawaŋaŋ Zisas sosokpeme kobe. Geŋ
Kawawaŋ am sambeyaŋ sesewatgewep ma geŋ
kwep winde toŋaŋ ma ŋenaŋ sambeyet ŋenaŋin
ma amobotnaŋ sambeyet Amobotnaŋ.

16 Geŋ kwewetaŋ gakikipiŋ busatnaŋ temaŋ
keyet keŋan mamanik ke am ŋenaŋ mebegalen
yek. Geŋ an ŋenaŋ ku giga ma ŋep ku gigi-
galen. Amnaŋ nâmgeme mobotnaŋ bewe ma
winde gaŋgaŋaŋ ewe wemgamti wemobe! Keyet
nâmti dundumganup. Ke penaŋ.

Am mânep milawalin temaŋ ekŋengalen zet

17 Msalen am mânep milawalin temaŋ
mamaip ekŋen sekŋin ku mobotgalen
diindomane ekŋenaŋ webembe mânep milawalin
waleletgalen keyet ku bewep. Ekŋenaŋ
Kawawaŋin kwilekiki kwapem matalasimndame
oloŋen palen matimanup ekmagen webebeŋin
bewep.

18 Mti zemindemane mama mimiŋinan kwileki
pembenŋ ke mbep ma mama mimiŋin dolakŋaŋ
keyaŋ semem mopme ekŋenaŋ kwileki ke ma ke

omba indawep ma am elen beley bemti mukulem mukulem mimindewep. Mama mimi dolaknan ke eknenan mânep milawalinok timti mambep.

¹⁹ Sepem kegok mti eknenan Kawawanjan kwitnan kwitnan tosa teman bangat timambep keyan luanan katiknan penan weyan bewep. Kogok mti kenjanan nep mama penan penan mamnup ke nâmâtâbep.

²⁰ Timoti, gen Kawawangalen zet katnan gaya ke yayan kakanemu ekdamu mti mbanik. Mti am notnan eknenan kwelat zet ma zet penanpin ke timamti kwitnan, “Nânâ teman,” manzeip ke dâsuki keyepmti gen bamkumpewanik.

²¹ Am notnan eknenan zet kebon ke tojan bemti nâmkinpepeyet set tageen myungumti set belaknaset mebien. Kawawangalen ken taolet inmak wemti wembe.

Kawawangalen Tâtâ Alakŋaŋ
The New Testament in the Nabak Language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Nabak long Niugini

copyright © 1988 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Nabak

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2016-08-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

ea68a902-358a-5c72-82de-a583fc4809e7